

SINIF ÖĞRETMENİ YETİŞTİRME PROGRAMINDA YER ALAN DERSLERİN ÖĞRENİLME DÜZEYLERİ

THE LEARNING LEVEL OF THE COURSES IN ELEMENTARY TEACHER TRAINING PROGRAMS

Dr. Abdurrahman KILIÇ*
abdkilic52@hotmail.com

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, sınıf öğretmeni yetiştirme programında yer alan, YÖK'ün belirlediği 56 dersin öğrenilme düzeylerini ve ders gruplarının öğrenilme düzeyleri arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını belirlemektir.

Araştırmada survey yöntemi kullanılmıştır. Veriler, Demirci Eğitim Fakültesi'nden mezun konumundaki son sınıf öğrencilerinden toplanmıştır. Araştırmaya, ankete gönüllü olarak cevap vermek isteyen birinci öğretimden 152, ikinci öğretimden 144 öğretmen adayı dahil edilmiştir.

Programda yer alan 56 ders öğretmenlik yeterlilik alanlarına göre; konu alan bilgisi, alan genel kültür, eğitim bilim, öğretim bilgisi, mesleki uygulama ve formasyona destek dersleri olmak üzere 6 alt gruba ayrılmıştır. Ankette öğrenilme düzeyleri düşük (0), orta (1), iyi (2) ve çok iyi (3) kategorileri ile belirlendi.

Veriler SPSS paket programından yararlanılarak analiz edilmiştir. Her bir dersin öğrenilme düzeylerine aritmetik ortalama ile ve ders grupları arasında öğrenilme düzeyleri açısından anlamlı farkın olup olmadığına ise, t testi ile bakılmıştır.

Anahtar kelimeler: sınıf öğretmenliği, öğrenilme düzeyi, formasyon dersleri, alan dersleri, öğretmen adayı

ABSTRACT

The purpose of this study is to identify the learning level of the 56 courses which were identified by Turkish Higher Educational Council (YOK) in the elementary school teacher training programs and to determine if there is a significant difference among the level of the learning of the course groups.

The study involved surveys as method of data collection. The data were obtained from senior students at the end of their last semester at Demirci Faculty of Education. The subjects included a total of 296 students, 152 day and 144 evening students, who voluntarily responded to the questionnaires.

Fifty-six classes in the curriculum were grouped under six categories as knowledge on specialty area, specialty area general culture, educational sciences, teaching, practicum, and supplemental teacher formation courses. The levels of learning were measured as low (0) medium (1) good (2) very good (3).

The survey results were analyzed through SPSS. The level of the learning for each course was measured by mean scores, and the difference between the course groups was determined by t-test.

Key words: Elementary school teaching, learning level, methodology courses, subject matter classes, teacher candidate

1. GİRİŞ

Eğitimin niteliği büyük ölçüde öğretmenlerin niteliği ile doğru orantılıdır. Bu bakımdan eğitim sistemi içinde görev alacak öğretmenlerin, gerek hizmet öncesinde, gerekse hizmet içinde, iyi bir biçimde yetiştirilmeleri, eğitim hizmetlerinin kalitesi yönünden önem taşımaktadır (Şişman, 2001). Öğretmen rollerinde değişim öğretmen eğitiminde de değişimi gerekli kılmaktadır. Öğretmen yeterliliklerinin öğretmen yetiştirme programı sürecinde öğrenciye sunulan teorik ve uygulamalı çalışmalar aracılığı ile kazandırılması ve beklenen düzeylere eriştirilmesi gereklidir (YÖK, 1998).

Günümüzde halen öğretmen eğitimi, eğitim sistemleri içinde önemli bir problem oluşturmaktadır. Hizmet öncesi öğretmen eğitimi, mesleğin giriş davranışları açısından son derece önemlidir. Bu süreçte geleceğin öğretmenlerinin eğitildiği düşünülerek, esnek, öğrenmeyi öğrenmiş ve nasıl öğreteceğini de kazanmış öğretmenlerin yetiştirilmesi gerekmektedir. Öğretmenin derslerin, ünitelerin veya problemlerin sonunda öğrencilerin konunun ana temasını gözden geçirmelerini ve özetlemelerini sağlayarak sonucu temel kavramlara bağlaması gerekir (Ennis, 1994; Aktaran; Beydoğan, 2002).

Öğretmenin eğitim ortamında rehberliği; birey ve toplumların bugünlerini ve geleceklerini 'istenilir' düzeyde yaşayabilmeleri için çok önemli görülmektedir. Öğretmenin bu görevi başarılı bir şekilde yerine getirmesi gerekli bilgi, beceri ve tutumla donanmış olmayı gerekli kılar.

Eğitim ortamının oluşturulmasında temel faktör öğrencidir. Öğrencinin kendini keşfetmesi, gerçekleştirilmesi, gününü ve geleceğini kurması için okul ortamı gerçek yaşama hazırlayıcı, bazen de kedisi olarak düzenlenmektedir. Burada bireyin yetenekleri doğrultusunda yaşamını yapılandırması için rehberlik görevi öğretmene düşmektedir.

Öğrenme süreci; bireyin iç dünyasında değişiklik yaptığı, ihtiyacı olan temel becerileri oluşturduğu dinamik bir süreçtir. Öğrenmenin etkinliğini artırabilmek için de eğitim, öğretim, müfredat programları ya da öğretim tekniklerinden önce, öğrenmenin kendisinden yola çıkılmalı, diğer kavramlar bunun üzerinde yapılandırılmalıdır.

Öğrenme bireyin zihninde oluşan bir süreçtir. Bireyler yalnızca iç ve dış etkilere düşünmeden mekanik olarak tepki vermezler. Organizmaya gelen uyarıcılarla etkileşim halinde kendi bilgilerini ve gerçekliğini algılama biçimini geliştirirler. Kişisel yorumlarından oluşan bir ağ yapısı oluşturur ve her gün yaşamakta oldukları hayatın farklı boyutlarına anlam yerleştirirler. Bilgi, son halini almamış geliştirilebilir ve değiştirilebilir olduğundan, herhangi bir olayı farklı olarak algılayıp, farklı bilgi yapıları oluşturabilirler (Yaşar, 1998; İşman, 2003; Şimşek, 2004; Senemoğlu, 1997). Bunun için etkin öğrenme süreciyle, kişisel bilgi ve anlayış geliştirilebilir.

Eğitim sistemlerinde öğrenme düzeylerinin artırılması temel amaçtır. Öğretmen, öğrenci ve aktivite arasında bir etkileşim olmalıdır (Şahin, 1998). Etkin öğrenmeyle, bireyin bilgi, beceri, tutumlarının daha üst düzeyde gerçekleşecektir. Kolb (1984) etkin öğrenmeyi, kişilerin en iyi nasıl yapıldığını düşünmekten çok yaparak, deneyim sırasında ortaya çıkan düşünce, deneyim, algı ve duyguların detaylarının düşünülmesi yoluyla öğrendiği varsayımına dayandırmaktadır.

Öğretmenlik becerilerinin kazandırılması yapılacak uygulamalara bağlı olarak gelişir. Öğrenci performansının oluşturulmasında öğretmenin sınıf içerisinde gerçekleştireceği etkinliklerin olumlu ve

yapıcı olmasının payı oldukça büyüktür (Gökçe, 2003). Başarılı uygulama, becerilerin geliştirilmesi, istenen düzeye getirilmesi, daha etkili ve otomatik hale getirme gibi pekiştirme, kalıcılığı sağlama gibi işlemleri içerir (Güven 2004). Bireylerin çoğunluğu yaparak en iyi öğrenirler, ama okullar genellikle bu gerçeğe göre eğitim vermezler (Kaptan, 1998). Bu günün öğretmen adaylarının, yarının öğretmenleri olarak etkin öğrenmeyle kendilerini geliştirmeleri beklenir. Böylelikle onlar da öğrencilerinde etkin öğrenme yoluyla başarıyı artırmaya çalışacaklardır.

Problem

Sınıf öğretmeni yetiştirme programında yer alan derslerin öğrenilme düzeyleri nelerdir? Öğrenilme düzeyleri açısından ders grupları arasında anlamlı farklılık var mıdır?

Alt Problemler

- 1.Sınıf öğretmenliğinde okutulan konu alan bilgisi, alan genel kültür, eğitim bilimi, öğretim bilgi, mesleki uygulama, formasyona destek derslerinin öğrenilme düzeyleri nedir?
- 2.Sınıf öğretmenliğinde okutulan ders gruplarının öğrenilme düzeyleri arasında anlamlı farklar var mıdır?

2. YÖNTEM

Araştırmada betimsel yöntem kullanılarak, Sınıf öğretmeni yetiştirme programında yer alan derslerin öğrenilme düzeyleriyle ilgili öğretmen adaylarının görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu konuda var olan durumun ortaya konulması amaçlanmıştır. Veriler araştırmacı tarafından hazırlanan ölçme aracı kullanılarak elde edilmiştir.

Evren-Örneklem

Araştırma, 2002-2003 öğretim yılı sınıf öğretmenliği 4. sınıfına devam eden I. ve II. öğretim öğrencilerini kapsamaktadır. Araştırma doğrudan evren üzerinde yapıldığı için ayrıca örneklem alma yoluna gidilmemiştir. Araştırmaya, ankete gönüllü olarak cevap vermek isteyen birinci öğretimden 152, ikinci öğretimden ise 144 öğrenci dâhil edilmiştir.

Ölçme aracının hazırlanması

Eğitim fakültelerini yeniden yapılandırılmasından sonra bütün eğitim fakültelerinde okutulmak üzere hazırlanmış dersler ölçme aracını oluşturmuştur. Toplam ders sayısı 56'dır. YÖK'ün dersleri sınıflamasından hareketle bu dersler yeniden gruplandırılmıştır. Gruplar önce iki temel gruba sonra da alt gruplara ayrılarak toplam 6 alt grup oluşturulmuştur. Temel gruplara ve alt gruplara dâhil edilen dersler, alan ve eğitim bilim uzmanlarının görüşleri alınarak yapılmıştır. Gruplama aşağıdaki şekilde olmuştur:

- A. Alan Bilgisi. (1) Konu Alan Bilgisi (KAB), (2) Alan Genel Kültür (AGK)

B. Formasyon Bilgisi: (1) Eğitim Bilim Dersleri (EBD), (2) Öğretim Bilgisi Dersleri (ÖBD), (3) Mesleki Uygulama Dersler (MUD), (4) Formasyona Destek Dersleri (FDD)

Hazırlanan ölçme aracında; öğrenilme düzeyleri düşük = 0, orta = 2, iyi =3, ve çok iyi = 4 olarak derecelendirilmiştir. Yapılan uygulama sonunda ölçme aracının güvenilirlik katsayısı 0.95 olarak bulunmuştur.

Verilerin toplanması ve analizi

Hazırlanan ölçme aracı öğrencilere dağıtılarak nasıl doldurulacağı ayrıca açıklandı. Elde edilen veriler SPSS programına yüklenerek analiz edildi.

Aritmetik ortalamalar yorumlanırken, 0.00-0.75 arasındaki ortalama değerlerin "düşük", 0.76-1.50 arasında bulunanların "orta", 1.51-2.25 arasındakilerin "iyi" ve 2.26-3.00 arasındakilerin ise "çok iyi" derecede değer taşıdığı kabul edilmiştir

Derslerin öğrenilme düzeyleri ile verilerin analiz sonuçları, aritmetik ortalama (X) ve standart sapma (S) olarak sunulmuştur. Ders grupları arasında öğrenilme düzeyleri açısından anlamlı farkın olup olmadığını belirlemek için t- testinden yararlanılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde yapılan analizler sonunda elde edilen bulgular; ders gruplarındaki derslerin öğrenilme düzeyleri ve ders grupları arasında öğrenilme düzeylerinin karşılaştırılması olmak üzere iki başlık altında sunulmuştur.

Sınıf Öğretmenliğinde Okutulan Derslerin Öğrenilme Düzeyleri

Öncelikle sınıf öğretmenliğinde okutulan derslerin öğrenilme düzeyleriyle ilgili veriler; konu alan bilgisi, alan genel kültür, eğitim bilim bilgisi, öğretim bilgisi, mesleki uygulama ve formasyona destek dersleri başlıkları altında ayrı ayrı tablolaştırılarak sunulmuştur.

Tablo 1: Sınıf Öğretmenliğinde Okutulan Konu Alan Bilgisi Derslerinin Öğrenilme Düzeyleri

Sıra No	Dersler	N	Öğrenilme düzeyi	
			X	S
1	Yazılı Anlatım	295	1,31	,81
2	Sözlü Anlatım	293	1,33	,89
3	Ses Ve Şekil Bil	293	1,42	,91
4	Cümle Ve Metin Bil	290	1,61	,89
5	Temel Matematik	293	1,56	1,08
6	Temel Matematik	291	1,46	1,08
7	Canlılar Bilimi	294	1,31	,958
8	Genel Kimya	295	1,31	,93
9	Genel Fizik	291	,98	,96
10	Çevre Bilimi	292	1,51	,87
11	Fen Bilgisi Laboratuvarı	293	2,06	,73
12	Türk Tarihi ve Kültürü	293	1,31	,89

13	Coğrafyaya Giriş	295	1,43	,84
14	Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği	295	1,44	,85
15	Ülkeler Coğrafyası	294	1,49	,84
16	Vatandaşlık Bilgisi	292	1,90	,83
17	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	291	2,20	,89
18	San. Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri	293	1,68	2,02
19	Müzik-1	291	1,66	1,00
20	Müzik-2	290	1,70	,98
21	Beden Eğitimi-1	290	1,47	1,04
22	Beden Eğitimi-2	288	1,46	1,05
Toplam			1,53	0,97

Tablo 1’de derslerin aritmetik ortalamalarına (X) bakıldığında öğretmen adaylarının, cümle ve metin bilgisi (1,61), temel matematik (1,56), çevre bilimi (1,51), Fen bilgisi laboratuvarı (2,06), vatandaşlık bilgisi (1,90), din kültürü ve ahlak bilgisi (2,20), sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri (1,68), müzik-1 (1,66), müzik-2 (1,70) derslerinin “iyi” düzeyde öğrenildiğini ifade ettikleri görülmektedir. ‘İyi’ düzeyde öğrenildiği ifade edilen ders sayısı 9’dur. Geri kalan 13 dersin orta düzeyde öğrenildiği ifade edilmiştir.

Tablo 2: Sınıf Öğretmenliğinde Okutulan Alan Genel Kültür Derslerinin Öğrenilme Düzeyleri

Sıra No	Dersler	N	Öğrenilme düzeyi	
			X	S
1	Uygarlık Tarihi	290	1,18	,88
2	Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı	288	1,34	,84
3	Çocuk Edebiyatı	290	1,33	,98
4	Sağlık ve Trafik Eğitimi	283	1,50	,95
5	Bilgisayar	288	1,66	,96
6	Yabancı Dil-1	287	1,50	1,09
7	Yabancı Dil-2	288	1,49	1,09
8	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi-1	291	1,57	,93
9	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi -2	289	1,58	,92
10	Seçmeli Dersler	277	2,14	,92
Toplam			1,53	,96

Tablo 2’de derslerin aritmetik ortalamalarına (X) bakıldığında öğretmen adayları tarafından bilgisayar (1,66), Atatürk ilkeleri ve İnkılap Tarihi-1 (1,57), Atatürk ilkeleri ve İnk. Tar-2 (1,58) ve seçmeli dersler (2,14) ‘iyi’ düzeyinde öğrenildiği ifade edilmektedir. “İyi” düzeyde öğrenildiği ifade edilen ders sayısı 4’dür. Geri kalan 6 dersin orta düzeyde öğrenildiği ifade edilmiştir.

Tablo 3: Sınıf Öğretmenliğinde Okutulan Eğitim Bilim Derslerinin Öğrenilme Düzeyleri

Sıra No	Dersler	N	Öğrenilme düzeyi	
			X	S
1	Öğretmenlik Mesleğine Giriş	296	1,64	,94
2	Gelişim ve Öğrenme	295	1,82	,77

3	Öğretimi Planlama ve Değerlendirme	294	1,48	1,01
4	Öğretim Teknolojisi ve Materyal Geliştirme	295	1,68	,97
5	Sınıf Yönetimi	293	1,72	,89
6	Rehberlik	291	2,11	,75
Toplam			1,74	,88

Tablo 3’de derslerin aritmetik ortalamalarına (X) bakıldığında öğretmen adayları, öğretimi planlama ve değerlendirme dersinin (1,48) “orta” düzeyde, geri kalan derslerin ‘iyi’ düzeyde öğrenildiğini ifade etmişlerdir.

Tablo 4: Sınıf Öğretmenliğinde Okutulan Öğretim Bilgisi Derslerinin Öğrenilme Düzeyleri

Sıra No	Dersler	N	Öğrenilme düzeyi	
			X	S
1	İlkokuma-Yazma Öğretimi	296	1,81	1,03
2	Türkçe Öğretimi	295	1,36	,94
3	Matematik Öğretimi-1	293	1,59	,94
4	Matematik Öğretimi-2	296	1,54	,95
5	Fen Bilgisi Öğretimi-1	295	1,91	,77
6	Fen Bilgisi Öğretimi-2	296	1,94	,75
7	Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi-1	295	1,69	,87
8	Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi-2	295	1,70	,87
9	Resim-İş Eğitimi	290	1,50	,91
10	Güzel Yazı Teknikleri ve Öğretimi.	296	1,85	1,13
11	Müzik Öğretimi	294	1,64	,93
12	Beden Eğitimi ve Oyun Öğretimi	294	1,82	,90
Toplam			1,70	,92

Tablo 4’de derslerin aritmetik ortalamalarına (X) bakıldığında öğretmen adayları tarafından, Türkçe öğretimi (1,36) ve resim-iş öğretimi (1,50) “orta” düzeyde; geri kalan derslerin “iyi” düzeyde öğrenildiği ifade edilmiştir.

Uygulama dersleri kapsamında yer alan derslerle ilgili bulgular aşağıdaki tablolarda yer almaktadır (Tablo 5, 6).

Tablo 5: Sınıf Öğretmenliğinde Okutulan Mesleki Uygulama Derslerinin Öğrenilme Düzeyleri

Sıra No	Dersler	N	Öğrenilme düzeyi	
			X	S
1	Okul Deneyimi-1	292	2,09	,92
2	Okul Deneyimi-2	291	2,24	,84
3	Öğretmenlik Uygulaması	291	2,48	,72
Toplam			2,27	,83

Tablo 5’de derslerin aritmetik ortalamalarına (X) bakıldığında öğretmen adayları tarafından, öğretmenlik uygulaması dersinin (2,48) “çok iyi” düzeyde, geri kalan iki dersin ise “iyi” düzeyde öğrenildiği ifade edilmiştir.

Tablo 6: Sınıf Öğretmenliğinde Okutulan Formasyona Destek Derslerinin Öğrenilme Düzeyleri

Sıra No	Dersler	N	Öğrenilme düzeyi	
			X	S
1	Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim	293	2,50	,59
2	Konu Alan Ders Kitabı İncelemesi	291	1,67	1,00
3	İlköğretimde Drama	293	2,36	,69
Toplam			2,18	,76

Tablo 6’da derslerin aritmetik ortalamalarına (X) bakıldığında öğretmen adayları tarafından birleştirilmiş sınıflarda öğretim (2,50) ve ilköğretimde drama (2,36) derslerinin “çok iyi” düzeyde, konu alan ders kitabı incelemesi dersinin (1,67) “iyi” düzeyde öğrenildiği ifade edilmiştir.

Ders Grupları Arasında Öğrenilme Düzeyleri Açısından Anlamlı Farkın Varlığı

Sınıf öğretmenliğinde okutulan ders gruplarında derslerin öğrenilme düzeyleri açısından anlamlı farkın olup olmadığını test etmek amacıyla t testi uygulanmıştır. Aşağıda yapılan analizler tablolaştırılarak sunulmuştur. Kullanım kolaylığı açısından ders gruplarının baş harfleri kullanılarak kısaltmalar yapılmıştır. Bu kısaltmalar aşağıda verilmiştir.

KABD: Konu Alan Bilgisi Dersleri AGKD: Alan Genel Kültür Dersleri
 EBD: Eğitim Bilimleri Dersleri ÖBD: Öğretim Bilgisi Dersleri
 MUD: Mesleki Uygulama Dersleri FDD: Formasyona Destek Dersleri

Tablo 7: Ders Gruplarının Öğrenilme Düzeyi Ortalama Puanları Arasındaki Farklara İlişkin t-Test Sonuçları

DES GRUPLARI	Ortalamalar Arası Fark		Standart Hata	t	SD	Sig. (2-tailed)
	S	S				
KABD – AGKD	,0099	,413	,027	,360	229	,719
KABD – EBD	-,191	,525	,033	-5,730	247	,000
KABD - ÖBD	-,166	,500	,032	-5,167	242	,000
KABD - MUD	-,747	,704	,044	-16,885	252	,000
KABD - FDD	-,629	,600	,038	-16,610	250	,000
AGKD - EBD	-,191	,576	,036	-5,255	250	,000
AGKD - ÖBD	-,163	,593	,038	-4,337	249	,000
AGKD - MUD	-,765	,773	,048	-15,831	255	,000
AGKD - FDD	-,636	,656	,041	-15,545	256	,000
EBD - ÖBD	,045	,540	,033	1,361	269	,175
EBD - MUD	-,530	,704	,042	-12,573	278	,000
EBD - FDD	-,435	,531	,032	-13,671	277	,000
ÖBD - MUD	-,557	,678	,041	-13,658	275	,000
ÖBD - FDD	-,470	,569	,034	-13,670	273	,000

MUD - FDD	,095	,739	,044	2,167	283	,031
-----------	------	------	------	-------	-----	------

Tablo 7 incelendiğinde, ders grupları arasında öğrenilme düzeyleri açısından anlamlı farkların olduğu görülmektedir. Tablo 7'e göre bulgular aşağıda özetlenmiştir.

1. KABD ile AGKD karşılaştırıldığında, farkın anlamlı olmadığı görülmektedir.
2. KABD ile formasyon ders grupları (EBD, ÖBD, MUD, FDD) karşılaştırıldığında, farkın formasyon ders grupları (EBD, ÖBD, MUD, FDD) lehine anlamlı olduğu görülmektedir.
3. AGKD ile formasyon ders grupları (EBD, ÖBD, MUD ve FDD) arasında derslerin öğrenilme düzeyleri açısından anlamlı bir farkın formasyon ders grupları lehine olduğu görülmektedir.
4. EBD ile ÖBD arasında, derslerin öğrenilme düzeyleri açısından anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir.
5. EBD ile (MUD) ve (FDD) arasında derslerin öğrenilme düzeyleri açısından fark, MUD ve FDD lehine anlamlıdır.
6. ÖBD ile (MUD) ve (FDD) arasında derslerin öğrenilme düzeyleri açısından fark, MUD ve FDD lehine anlamlıdır.
7. MUD ile FDD grupları karşılaştırıldığında, farkın MUD lehine anlamlı olduğu görülmektedir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Derslerin öğrenilme düzeylerine genel olarak bakıldığında, toplam 32 dersten oluşan alan bilgisi derslerinin 13 tanesi “iyi”, 19 tanesi ise “orta” düzeyde öğrenildiği görülmektedir. Toplam 24 dersten oluşan formasyon derslerinde ise, 3 ders “orta”, 3 ders “çok iyi” ve 18 dersin ise “iyi” düzeyde öğrenildiği ifade edilmiştir. Bu duruma göre, formasyon derslerinin daha iyi öğrenildiği sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan t testi sonuçlarına bakıldığında da, öğrenilme düzeyleri arasında anlamlı farkın olduğu görülmektedir. Bir dersin öğrenilmesi için dersin öğrenilmesine rehberlik eden öğretmenin etkili olduğu düşünülürse, formasyon dersi veren öğretim elemanlarının derslerin öğrenilmesinde daha etkili olduğu söylenebilir.

Öğretmen yetiştirmede önemli problemlerden biri de eğitim fakültelerindeki öğretim elemanlarının nitelikleridir. Öğretmenlik bir uzmanlık mesleğidir. Öğretim sürecini planlama, uygulama ve değerlendirme açısından herhangi bir pedagojik eğitim almamış öğretim elemanları azımsanmayacak kadar çoktur (Kavcar, 2003; Karagözoğlu, 2003; Kılıç ve Saruhan 2005). Oysa herhangi bir öğretmenlik eğitimi alamamış (teori-uygulama) birçok kişinin eğitim fakültelerinde öğretmen yetiştirdiği de bilinen bir durumdur. Öğretmenlik becerilerinin gelişmesinde öğretmenlerin uygulamalarının olması gerektiği bilinmektedir. Ancak sadece deneyimin, öğretmenlerin becerilerini geliştirmekte etkili olmadığı, başkalarının deneyimlerinden de çok şey öğrenilmesi yeni yetişecekler için önemli bir kazanç olacaktır (Dillon & Maguire, 1997).

Formasyon dersleriyle alan bilgisi derslerinin öğrenilme düzeylerinin aralarında anlamlı farklılığın olmasının bir nedeni de, bu derslerde kullanılan öğretim yöntemleri olabilir. Öğretim sürecinde öğretim stratejilerini değiştirerek, öğrencilerin materyal ve yöntemlerdeki değişikliğin öğretime olan

katkısı oldukça fazladır (Beydoğan, 2002). Yapılan bir araştırmaya göre (Kılıç, 2006), formasyon derslerinde daha çok öğrenci merkezli ya da öğrenci-öğretmen merkezli yöntemlerin kullanıldığı ve formasyon dersleriyle alan bilgisi dersleri arasında bu açıdan da anlamlı fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Formasyon bilgisiyle alan bilgisi dersleri arasında ders gruplarının öğrenilme düzeyleri açısından anlamlı farkın olmasının bir nedeni de, öğretmen adaylarının derslerin gerekliliği ile ilgili farklı görüşe sahip olmaları olabilir. Çünkü alan bilgisi dersleri ile formasyon derslerinin karşılaştırıldığı bir araştırmada, öğretmen adaylarının formasyon derslerini daha çok gerekli gördüğü, alan bilgisi derslerini daha az gerekli gördükleri, gereklilik açısından aralarında anlamlı farkın formasyon dersleri lehine olduğu sonucuna varılmıştır (Acat ve Kılıç, 2006). Bu durum öğretmenlerin yeterlilik alanlarını yeniden belirlemeyi gerekli kılabilir. Günümüz öğretmen yetiştirme programlarıyla, geleceğin öğretmenini yetiştirmek mümkün olmamaktadır. Teknolojik değişimler toplumsal yapıyı hızla değiştirmekte ve böylelikle öğretmenlerin işleri ve sorumlulukları değişmektedir. Bu durumda öğretmen eğitimi, öğretmene yeni rolleri ve görevleriyle başa çıkma bilgi ve becerilerini kazandırmalıdır (Gökçe 2003; Volmari, 2004; Kılıç&Saruhan, 2005).

KAYNAKÇA

- Acat, M. B. ve Kılıç, A. (2006). *Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programlarında Yer Alan Derslerin Gereklilik ve İşe Vurukluk Düzeyi* (Yayınlanmamış Araştırma).
- Beydoğan, Ö. (2002) Öğretim Stratejilerindeki Değişmeler ve Öğretmenlerin Değişen Rollerini, *Çağdaş Eğitim*, 27 (287), 34–39.
- Dillon, J. and Maguire, M. (1997). *Becoming A Teacher. Issues in Secondary*. Buckingham: Open University Press.
- Ennis, C. D. (1994). Knowledge and Beliefs Underlying Curricular Expertise. *Quest*, 46: 164-175.
- Gökçe, E. (2003). Gelişmiş Ülkelerde Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Uygulamaları. *Eğitimde Yansımalar:VII. Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Ulusal Sempozyumu Kitabı*. (pp.68–80), Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi.
- Güven, S. (2002). Sınıf Öğretmenlerinin Ölçme ve Değerlendirmede Kullandıkları Yöntem ve Tekniklerin Belirlenmesi. *Çağdaş Eğitim*. 27 (286), 16-24.
- İşman, A. (2003). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. İstanbul: Değişim yayınları.
- Kaptan, F. (1998). *Fen Bilgisi Öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Karagözoğlu, G. (2003). Eğitim Sistemimizde Öğretmen Yetiştirme Politikamıza Genel Bakış. *Eğitimde Yansımalar:VII. Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Ulusal Sempozyumu Kitabı*. (ss. 10–12), Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi.
- Kavcar, C. (2003). Alan Öğretmeni Yetiştirme, *Eğitimde Yansımalar: VII. Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Ulusal Sempozyumu Kitabı*. (ss. 81-89), Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi.
- Kılıç, A. ve Saruhan, H. (2005). Teknik Eğitim Fakültesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Becerileri. *MTET 2005 Kongresi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Kılıç, A. (2006). *Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programında Yer Alan Derslerde Kullanılan Yöntemler* (Yayınlanmamış Araştırma).
- Kolb, D. (1984). *Experiential Learning*. London: Prentice Hall.

- Senemoğlu, N. (1997). *Gelişim, Öğrenme Ve Öğretim, Kuramdan Uygulamaya*, Ankara: Spot Matbaacılık.
- Şahin, F. (1998). *Okul Öncesinde Fen Bilgisi Öğretimi ve Aktivite Örnekleri*. İstanbul: Beta Yayım Dağıtım Aş.
- Şimşek, A. (2004). Yapıcı Öğrenme Kuramına Göre Eğitimde Program Geliştirme. *VI. Uluslar Arası Eğitim Teknolojileri Sempozyumu*, (ss.1330-1344), Sakarya: Sakarya Üniversitesi.
- Şişman, M. (2001). *Öğretmenliğe Giriş*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Volmari, K. (2004). Avrupa Birliğinde Sürekli Öğretmen Eğitimiyle İlgili Eğilimler. *Mesleki ve Teknik Eğitimde Öğretmen Eğitimi Uluslar Arası Konferansı*, (pp. 29–36), Ankara.
- Yaşar, Ş. (1998). Yapısalcı Kuram ve Öğrenme Öğretme Süreci, *Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, (pp.695-700), Konya: Selçuk Üniversitesi.
- YÖK. (1998). “*Fakülte-Okul İşbirliği*”, YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, Ankara: Bilkent.